בבית המשפט העליון

בש"פ 1438/16

לפני:	כבוד השופט נ' הנדל
המבקשים:	1. מיכאל גורלובסקי 2. ד.נ הנדסה תכנון וייעוץ בע"מ
	נ ג ד
המשיבה:	מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז מיום 3.2.2016 בתיק ע"ח 59445-12-15 שניתן על ידי כב' השופטת נ' אהד

בשם המבקשים:	עו"ד אשר אקסלרד; עו"ד סיוון מונק
בשם המשיבה:	עו"ד ענת גולדשטיין; עו"ד ערן זלר

החלטה

מונחת לפניי בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (ע"ח 59445-12-15, כב' השופטת נ' אהד), במסגרתה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (ה"ת 4170-12-15, כב' השופט מ' מזרחי), לפיה הוחרגו נכסים ספציפיים מצווי תפיסת נכסים שהוטלו על מלוא נכסיהם של המבקשים.

1. המבקש 1 הינו המייסד והבעלים של 75% ממניות המבקשת 2 (להלן: החברה). כנגד המבקשים ונוספים נפתחה חקירה בגין חשד לזכייה בחוזי עבודה מול חברת נתיבת ישראל (להלן: נת"י) כתוצאה מעבירת שוחד. ביום 2.11.2015 הפכה החקירה לגלויה, נעצרו מספר חשודים, נחקרו מספר מעורבים וכן נתפס רכוש המשיבים בהיקף

כולל של 5.5 מיליון ש"ח בצווי תפיסה זמניים מכוח הוראות סעיף 26 ו-21(א) לחוק איסור הלבנת הון התש"ס-2000, יחד עם סעיפים 32, 34 ו-43 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] תשכ"ט-1969. לאחר פניית המבקשים למשטרה בבקשה לשחרור חלק מן התפוסים, הסכימה המשיבה לשחרר כספים אשר הוסכם כי שייכים לצדדים שלישיים. אלה הם חלק מכספים שנתפסו מכספת של המבקש, וכן 50% מיתרת הכספים שבחשבון הבנק שלו ושל זוגתו מכוח הלכת השיתוף. לאחר זאת, הגישו המבקשים בקשה לבית משפט השלום לשחרור חלק מן הכספים התפוסים השייכים לחברה, לצורך הוצאות הכרחיות של החברה ועובדיה.

בית משפט השלום הורה ביום 10.12.2015 על שחרור חלק מן הכספים התפוסים, בהתאם לדרישת המבקשים. ערר שהוגש על החלטה זו התקבל (בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בע"ח 31586-12-15 מיום 16.12.2015, כב' השופטת נ' אהד) ונקבע כי התיק יוחזר לבית משפט השלום לצורך קיום דיון במעמד שני הצדדים. בדיון זה, בית משפט השלום קבע (החלטה מיום 21.12.2015) כי מכלול הראיות שהוצגו בפניו, חסויות וגלויות, מקימות תשתית ראיות לכאורה המצמיחה עילת חילוט. עם זאת, נקבע כי על מנת למנוע פגיעה בצדדים שלישיים ובכדי שלא למנוע את המשך פעילות החברה, יש לשחרר חלק מן הכספים התפוסים. על כן שוחרר סכום כולל של 492,560 ש"ח, בהתאם לקביעתו הראשונית מיום 10.12.2015.

על החלטה זו הגישה המדינה ערר לבית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי קיבל את הערר וקבע כי אין לשחרר כספים מן התפוסים (ע"ח 59445-12-15, החלטה מיום 3.2.2016, כב' השופטת נ' אהד). צוין כי המדינה הסכימה לשחרור 270,000 ש"ח שעשויים להספיק להתנהלות החברה ותשלום משכורות. כספים נוספים שעומדים לרשות החברה וצרכיה הם כספים שהיא עתידה לקבל מגופים נוספים עמם התקשרה החברה, בסכומים שאינם זניחים ומגיעים לכדי 3,500,000 ש"ח. עוד צוין כי על פי החומר הסודי צווי התפיסה מכסים נכסים שאינם עולים כדי היקף העבירה, כך שכל שחרור של כספים נוספים יקטין משמעותית את האפשרות לחלט את כספי העבירה לאחר הרשעה.

על החלטה זו הגישו המבקשים את בקשת רשות הערר שבפניי. לטענתם, בית המשפט המחוזי נסמך על הנחות שגויות – הכספים ששוחררו בהסכמת המדינה אינם שלו אלא שייכים לצדדים שלישיים או לאשתו, ולא ניתן להשתמש בכספים אלה לצרכי החברה. כמו כן ההנחה לגבי תקבולים עתידיים שגויה – חברת נת"י לא תעביר לחברה תקבולים בגין עבודות שבוצעו עד ליום פרוץ החקירה, בהתאם לצו, וכפי שעולה

ממכתביה שהגישה לבית המשפט קמא, ואין וודאות לגבי התשלום בגין עבודות שלאחר מועד זה. באשר לגופים נוספים עמם עובדת החברה, נטען כי תקבולים צפויים מהם ייכנסו רק אם החברה תספק להם את העבודה לה התחייבה, עבודה שתוכל לבצע רק באם תמשיך את פעילותה. לצורך המשך פעילות זו, החברה נזקקת לסכומים המבוקשים. באת כוח המדינה טענה מנגד כי יש לדחות את הבקשה על הסף לאור העובדה שלא עולה מהמקרה סוגיה עקרונית. לגופו של עניין, המשיבה סמכה ידה על החלטת בית המשפט קמא בה נקבע כי לא הוכח שהחברה על סף קריסה; הדגישה כי לחברה מקורות הכנסה מספקים שהם הספקים שעובדים עמה ונת"י, שתשלם לחברה עבור עבודות שלאחר פרוץ החקירה; והדגישה את העובדה כי הסכום שנתפס מהווה חלק קטן בלבד משווי העבירה. עוד טענה כי ביכולתו של המבקש למזער נזקים באמצעות הכספים ששוחררו מחשבון הבנק הפרטי שלו, אף אם פורמאלית הם שייכים לאשתו.

2. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, המגובות במסמכים – הן חסויים והן גלויים – שהוצגו בפניי, מצאתי כי דין בקשת רשות הערר להתקבל, יש לדון בבקשה כבערר, ולקבל את הערר באופן חלקי.

עסקינן בשלב ראשוני של ההליך, טרם הגשת כתב אישום, בו המבקש הינו חשוד ולא נאשם. משכך, יש לשמור על האיזון העדין שבין זכות הקניין של המבקש וחופש עיסוקו, אל מול האינטרס הציבורי והצורך להבטיח כי גזר דין הכולל חילוט כספי העבירה, בהינתן העמדה לדין והרשעה, יוכל להתממש. בענייננו, אין אנו עוסקים רק בהשלכות תפיסת הנכסים על המבקשים, אלא גם בהשלכותיה על צדדים שלישיים רבים, ברובם עובדי המשיבה 2 שלא מקבלים את משכורתם מזה מספר חודשים, ומשכך נראה כי עולה מהבקשה אינטרס רחב יותר מאשר אינטרס המבקשים בלבד.

על אף שהמשיבה ממשיכה לעבוד ולספק שירותים, ומשכך נראה כי צפויים תקבולים נוספים לטובתה, לעת עתה התרשמתי ממכלול החומר שהוצג בפניי, שנדרשים לה משאבים זמינים נוספים לצורך המשך פעילותה. לשם זרימת התקבולים העתידיים נדרש כי החברה תצליח להתקיים ולעמוד בהתחייבויותיה הנוכחיות, ביניהן תשלום משכורות לעובדים ותשלום תשלומי חובה. הדבר נכון גם באשר ליחסיה של החברה עם חברת נת"י, ממנה תוכל לקבל תקבולים עתידיים רק בגין עבודות שבוצעו ויבוצעו לאחר פרוץ החקירה. יש לציין כי ממכתביה של נת"י עולה כי אין סכומים מוגדרים שכבר אושרו לתשלום בגין תקופה זו. כמו כן מקובלת עליי טענת הסנגור, לפיה הסכום שנטען כסכום ששוחרר בהסכמה, מכיל כספים לגביהם לא הייתה מחלוקת

ששייכים לצדדים שלישיים – לא למשיב ולא לחברה בבעלותו, המשיבה 2 – ומשכך אין להסתמך על יכולת המשיבים לעשות בהם שימוש לצרכי החברה. מהצד האחר, יש אינטרס ציבורי להילחם נגד תופעות של מעשי עבירות ושחיתות כגון אלה, גם על ידי התערבות באמצעות חילוט, אף בשלב החקירה. השיקול של צרכי החברה מושא החקירה – אין די בו. יש לתת את הדעת גם לחשדות בדבר התנהגות פלילית מטעם החברה, כפי שעולה במקרה זה.

בשקלול כל זאת, ובהתחשב בעובדה שהסכום שנתפס מהווה חלק קטן משווי העבירה הכולל, מצאתי לנכון להורות על שחרור חלק מן הכספים התפוסים, אך בסכום נמוך יותר מהסכום שהתבקש על ידי המשיבים. מבלי להיכנס לפירוט ההוצאות ההכרחיות כפי שתוארו על ידם ונתמכו בדו"חות רואה החשבון של החברה, יש לציין כי חלק מהכספים המתבקשים נועדו לשמש לתשלום משכורותיהם של המבקש 1 ושל שותפתו לחברה, אשר מהווים חשודים עיקריים בפרשה. כמו כן עלו טענות מצד המשיבה באשר לפיקטיביות של חלק מהעובדים הרשומים בחברה. מבלי להכריע בטענות אלה, נראה כי נכון יהיה לשחרר סכום מסוים, אך לא מעבר לכך, עבור צרכי החברה, כזה שיאפשר לה להמשיך פעילותה ולמנוע קריסתה, אף אם בצמצום מה. מצד אחד, הסכום אינו משמעותי ביחס למכלול. מצד שני, שיעורו גבוה דיו, כך ששחרורו עשוי להפחית את הפגיעה בצדדי ג' שאינם חשודים בעבירה. הסכום גם נותן ביטוי מסוים לטעות שנפלה בהחלטת בית המשפט המחוזי. זאת על אף שבעיקרו של דבר עמדת בית המשפט המחוזי מקובלת עליי.

3. על מנת להבטיח כי בכספים שישוחררו ייעשה שימוש בלעדי למטרות תפקוד החברה, כפי שנטען, הצהיר בא כוח המבקשים בדיון שנערך לפניי כי ביכולתו לנהל את הכספים כנאמן. על כן, צו החילוט הנוגע לד.נ. הנדסה תכנון וייעוץ בע"מ, שהוטל על חשבון מספר 16700/82 בבנק לאומי (10) סניף המלך ג'ורג' ירושלים (902) יסויג באופן שיאפשר לבא כוח המבקשים, עו"ד אשר אקסלרד מרח' בית הדפוס 12 ירושלים, להעביר סך של 300,000 ש"ח מכספי החשבון לחשבון נאמנות שיפתח על שמו, כאשר החברה היא הנהנית בחשבון. בא כוח המבקשים יגיש לנציג פרקליטות המחוז את כל החומר הקשור לחשבון הנאמנות שייפתח, בהתאם לדרישה. כמו כן, ניתן יהיה לפנות לבית משפט השלום במהלך החקירה, ולבית המשפט המוסמך לאחר הגשת כתב אישום, באם תתעורר מחלוקת בין הצדדים בנושא חשבון הבנק האמור.

בא כוח המבקשים יבטיח כי השימוש שנעשה בכספים אלה הינו למטרות תפקוד החברה בלבד, כפי שתוארו בבקשה ובפניי, משמע לתשלומי משכורות, תשלומי

חובה של החברה לרשויות, תשלומים שוטפים ותשלום שכר דירה. למען הסר ספק, מתוך הסך האמור ישולמו תשלומי משכורות לעובדים הנמנים בדו"ח העסקת עובדים של ביטוח לאומי מיום 29.12.2015, שהוגש לידי בדיון, בלבד, פרט לבעלי החברה החשודים בעבירות להם לא ישולמו תשלומי משכורות.

כאמור – הערר נתקבל באופן חלקי.

ניתנה היום, י' באדר ב התשע"ו (20.3.2016).

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 16014380_Z01.doc מא
מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il